

خه‌یار و فرۆید

مه‌لا به‌ختیار که ناویه‌ناو مامۆستایانی زانکۆی سلیمانی کۆده‌کاته‌وه و ئامۆژگارییان ده‌کا، کتێبێکی به ناوینیشانی «یاخی بوون له میژوو ۱۹۹۸» له وه‌لامی بیره‌وه‌رییه‌کانی «سه‌ید کاکه‌»ی به‌قه‌ولی ئه‌و «نه‌خوینده‌وار و دوور له کاروانی رووناکبیری ل ۹» دا نووسیوه، تێیدا چه‌ندین هه‌له‌ی وای کردووه که ده‌شی لای که‌م بکریته که‌سه‌ی ساتیری.

سکرتیری حیزبێ به‌له‌دم که ده‌ینوووسی: تێبینی، ده‌یکرد به‌سی له‌ته‌وه: تێ بی نی، منیش یه‌کسه‌ر «دی دی تی»م بیرده‌که‌وته‌وه. مه‌لا به‌ختیاریش که خۆی به‌ نووسه‌ر و زماننیش ده‌زانی، له‌ نووسینی ناوینیشانی کتێبه‌که‌یدا هه‌مان رێبازی ره‌چاوکردووه، ئه‌ویش: یاخیبوون که یه‌ک وشه‌یه، له‌ ناوه‌راستدا کردوویه به‌ دوو له‌تی تا راده‌یه‌ک یه‌کسانه‌وه: یاخی له‌گه‌ڵ بوون.

چ قه‌یدی با سه‌رکرده‌یه‌ک نه‌خوینده‌وار بی، کاره‌سات ئه‌وه‌یه رێبه‌ر بێسه‌واد بیت و خۆی به‌ رووناکبیریکی مه‌زن بزانی!

مه‌لا به‌ختیار چاره‌که سه‌ده‌یه‌ک زێتره‌ خه‌ریکی خه‌باتی سیاسیه، خه‌لکی خانه‌قینه که له‌وێ زما‌نی زال عه‌ره‌بیه و چه‌ندین جار له چه‌ندین حیزبدا گه‌یشته‌وته لوتکه‌ی قوچه‌که‌کیش، که‌چی جارێ له‌ ل ۱۰۶ و جارێکی دیکه له‌ لاپه‌ره ۱۰۹ ی کتێبه‌که‌یدا، له‌بری ته‌زکیه نووسیوتی: ته‌سکيه!

یان ده‌نووسی: «له‌ نه‌ستی هه‌ست پێنه‌کراوی خۆیدا ... ل ۱۷۰» له‌ نیوان دوو که‌وانیشدا له‌ بری نه‌ستی هه‌ست پێنه‌کراو، نووسیوتی: اللاشعور. مه‌لایش هه‌ندێ جار ده‌که‌وتیه گۆمی هه‌له‌وه، ئه‌وه‌تا ئه‌میش نه‌یزانیوه هه‌ست: «شعور» و نه‌ست: «لاشعور» و به‌ پێی تێرمانه‌کانی ده‌بێ نه‌ستی هه‌ستپێکراویش هه‌بێ، ئه‌میش تازه‌گه‌رییه له‌ بواری ده‌روونناسیدا و له‌ فرۆید، یۆنگ، فروم و لاکان، تێپه‌راندنه.

ناوبراو واتای «زۆربه‌ی موته‌له‌ق» نازانیت و ده‌یشخاته رسته‌وه، باسی سالی ۱۹۷۹ ده‌کات و ده‌نووسی: «له‌ پارێزگای که‌رکووک زۆربه‌ی موته‌له‌ق یه‌کیتی بوون. ل ۲۱۲» زۆربه‌ی موته‌له‌ق «بیوورن بۆ مه‌لا به‌ختیاری روونده‌که‌مه‌وه، ده‌نا ده‌زانم ئیوه‌ی خویننه‌ر ده‌یزانن» و اتا: یه‌ک ده‌نگ له‌ نیوه زیتیر. بۆ نموونه ئه‌گه‌ر ۲۱ که‌س به‌شدارێ ده‌نگدان بکه‌ن و یازده‌یان ده‌نگ بۆ مه‌لا به‌ختیار بدن، ئه‌وه مانای زۆربه‌ی موته‌له‌قی له‌گه‌له. وه‌ک ده‌رده‌که‌وتی ناوبراو زۆربه‌ی موته‌له‌ق، به‌ «الاکثریه السالحه» تێگه‌یشته‌وه، که به‌ مانای زۆربه‌ی هه‌ره زۆر دیت.

هه‌روه‌ها ده‌نووسی: «له‌ناو جه‌رگه‌ی دیمۆکرافیه‌تی خه‌لکه‌که‌یدا ... ل ۲۴۱»

* demography زاراوهیهکی ئینگلیزییه، بۆیه عهرهبیانه تهسریف ناکرئ.
* demo واتا خه لک، graphy واتا: نووسین و وینه کیشان.
* دیمۆگرافی واتا: زانیاری سهبارهت به دانیشتوووان و چۆنیتی پیکهوه ژیانیان و
ئه و گۆرپانهی بهسهریاندا دیت، له بابتهتی: له دایکبوون، مردن و ژنهتنان.
* وهک به ئاشکرا دیاره مه لا بهختیار مانای زاراوهکهی نه زانیوه، دهنه دهیزانی
بیخاته پستهوه.

1999. 09. 06